

ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 3.

V Ljubljani 1. marca 1885.

Leto XV.

Pri zibéli.

Sladko spávaj
Mir obdávaj
Angelček te zlati moj! —
Zibka gibaj
Se, zazibaj
V sladke sanje ga nocoj.

Lica tvoja
Brez pokoja
Vedno se ti rudecé;
Ustni mali
Nežni, zali
Vedno se na sméh držé.

Kakor roža
Ki jo boža
Tam na vrtu hladni piš, —
Dete malo
Ljubo, zalo,
Se v zibéli meni zdiš. —

Za slabósti
In bridkósti,
Dete ljubo, še ne znaš;
Sladko spanje
Zlate sanje,
To je raj, ki ga imaš.

O le spávaj
Mir obdávaj
Angelček te zlati moj! —
Sladko snívaj
In počivaj,
Lehko noč! ti za nocoj. —

A. Pin.

Rešitev iz razbojniške jame.

Bilo je lepo poletno jutro. Stanko je ostavil mesto, v katerem je vse leto služil kot pomagač pri nekem urarji. Vesel je bil, da je šel iz hiše, v katerej ni nikoli slišal družega nego kletev in prepir. Hotel je svojo srečo, katere v tej hiši ni našel, poskusiti še kje drugje.

Vže je imel mestice za hrbtom in čutil se je prostejega. Vesel je bil in dobre volje, ker ni imel drugih skrbi nego za sebe. Po večdnevnem in srečnem potovanji ga pripelje pot do velicega gozda, skozi katerega mu je bilo treba iti. Tu je izgubil pravi pot; gosto grmovje in dračje mu je oviralo hojo. Deroč potok, penèč se v globino, žuborel mu je na uho; ali Stanko, vrl in krepak deček, prebil je vse te težave. Kmalu je bil zopet na gladkej stezi. Podvival se je in brzih nog dirjal skozi gozd. Mar je hotel zamujeno prihiteti? Nè, neka tajna grôza pred domišljajočo si nesrečo je podajala njegovim nogam urnejše korake. Plaho se je oziral na okoli, ne bi li kje kaj ugledal, kar mu dela strah in nemirnost. Ali zamán! nikjer ni bilo videti ničesar. Vsled dolzega in težavnega potovanja utrudil se je takó, da se je za deblom starega hrasta zgrudil na tla ter poskušal smijati se samemu sebi zaradi svoje neumne domišljije. — Ali strah je strah, in kogar se poprime, ne izpusti ga z lepa. Takó je bilo tudi z našim Stankom. Da-si je poskušal vse, izbiti si neumne domišljije iz glave, vender se mu je vedno zdelo, kakor bi ga čakala kaka velika nesreča. Zdaj je slišal rjoveti grozovito derečo zvér, zdaj si zopet mislil, da pride nekdo nanj, ter mu preti, umoriti ga, ako se ne udá. „Proč s tacimi mislimi, ki me poprej še nikoli mučile niso,“ dejal je sam v sebi, skočil po konci, vzel svoj zveženj ter je hotel dalje iti. Ali v tem hipu stopi neznan človek pred njega, z dolgo sivo brado, kateremu so črne, divje oči svetile izpod čela. „Kam se ti takó mudi, prijatelj moj dragi,“ nagovori ga lovecu podobni mož s krepkim in osornim glasom. Stanko zeló prestrašen odgovori, kakor more in zna. Ali komaj je znil in izpregovoril besedico, vže priskočita dva krepka in oborožena človeka z nožem in samokresom za pasom. „Ali ga primeva, poglavar?“ vpraša starejši in vže se pripravlja, da bi prijel ubogega Stanka, ki se je tresel od strahú po vsem životu.

„Pusti ga v miru!“ dejal je glavar razbojnikov, „saj vidiš, da je to še mlad deček; tega pač ne bode treba siliti, da bi šel z nami! — Kaj nè, deček? Tukaj v zelenem gozdu se ti dopade. Kmalu se privadiš tudi nas, da-si izgledamo, kakor kaki divjaki. Pestáč, vzemi mu zveženj in nesi mu ga ti, ker se spodobuje, da tacega novega gosta nekoliko počastimo.

S krepko pestjó zagrabi razbojnik Stankovo prtljago in si jo naloži preko rame, a v tem trenutku se mu izproži puška, da je zagromelo daleč po gozdu. Stanko se je puškinega poka takó ustrašil, da se je stresel po vsem telesu. „Ne boj se!“ reče mu glavar z debelim glasom, „kaj tacega bodeš pri nas po večkrat slišal ter se naposled takó privadil, da se ne bodeš ustrašil, ako bi tudi iz sto pušek zagromelo. A zdaj le idi, ker se nam mudi!“ To rekši prime Stanka za roko in šli so, kakor bi jih kdo podil. Voljno, a skoraj brez vse zavednosti je tapal Stanko za grozovitim móžem. Zdaj jo krenejo nekoliko v stran in kmalu ni bilo več nobene steze pod nogami. Šli so po

celini preko robidovja in druge goščadi. Še celó plitev potok jim je bilo treba prebresti. Takó so hodili dve dobri uri in končno dospeli do razbojniške jame. Glavar stopi pred jamo, prime za samokres in ustrelji v zrak. Takój se odpró vrata v razbojniško jamo. „Le pojdi noter, dečko moj dragi!“ reče glavar Stanku in ga potegne s seboj v jamo. Komaj so storili nekoliko stopinj dalje, vže so bili v velikej, prostornej votlini, katero je ogenj le slabo razsvitljeval. Okolo ognja so sedeli razbojniki, ki so igrali, pili in tobak kadili. Kakor iz jednega grla, zavpili so vsi: „Glavar pride, naš glavar!“ ter so skočili po konci. „Evo, pripeljal vam sem krepkega mladeniča,“ reče glavar in porine Stanka v razbojniško drupal. „Vzprejmite ga v družbo in ljubite ga, kakor brata, ker mislim, da ga bomo izurili za izvrstnega pomagača.“

Z velikim hrupom so razbojniki vzprejeli Stanka v svojo sredo. „Vina sèm, vina!“ vpili so in zazvene le kupice po širokej jami. Stanko od svojega prvega strahú še ves zbeگان, udal se je novej družbi kakor je znal in mogel. Gorjé njemu, ako bi se bil ustavljal. Zaupal je v Boga, svojega najboljšega očeta v nebesih, ki mu je še vselej pomagal iz vsake zadrege, in takó tudi zdaj, mislil si je Stanko, ni prišel brez njegove svete volje v to razbojniško jamo.

Ko si je Stanko razbojniško jamo nekoliko bolje ogledal, zapazil je med razbojniki dečka, katerega lice in oči so spominale na angelsko podobo. Ta nenadna prikazen mu je bila prijetno tolažiló. Mislil si je: „To gotovo ni noben hudoben otrok in bajè so tudi tega pripeljali s silo kakor mene v razbojniško jamo.“ Prosil je Boga, naj bi njega in tega nedolžnega otroka rešil iz rok hudobnih roparjev.

Stanko se je delal pred roparji, kakor bi bil vedno vesel in dobre volje. Razgovarjal se je z njimi, pil in jedel, ter si tako kmalu pridobil ljubezen in spoštovanje roparske druhali. A vse to je delal le na videz, ker se je bal roparjev, ako bi uganili, kako vse drugače on misli v svojem sreji. Stankova jedina misel je bila samó to, kako bi rešil sebe in ubozega dečka iz te pregrešne roparske jame. Kadar je bil Stanko na glavarjevo povelje zunaj, da se vadi streljati in drugih roparskih zvijač, bil je vendar v duhu zmirom pri mladem Vladimiru. Takó je bilo imé dečku, za katerega se je Stanko zeló zanimal, in katerega je stari Bolte pazil in čuval. Stari Bolte je bil še kot mladeneč pri nekem rôpu v ного obstreljen in hoja mu je bila vsled tega jako težavna; zato je ostajal domá in oskrboval domača opravila. Preteklo je vže nekoliko tednov in Stanko se še ni mogel približati brez nevarnosti dečku Vladimiru, da bi govoril z njim. A denes je bila najlepša prilika za to. Pestáček je bil namreč prinesel poročilo, da se bodo denes vračali bogati trgovci iz sejma domóv. Pot je bode peljal skozi gozd, v katerem so razbojniki gospodarji. Pri tem napadu bi moral tudi Stanko svojo izurjenost pokazati, a delal se je bolnega, kar ni bilo drugim roparjem po volji. Glavar ga je za denes pustil domá, in Stanko je imel priložnost govoriti z Vladimirom.

„Vladimir, povej mi, kako si prišel v to razbojniško jamo,“ vprašal je Stanko ubozega dečka, ko je stari Bolte zunaj drva sekal.

„O dobri moj Stanko! vse bi ti rad povedal, ali bojim se starega Bolteja. Ako bi me ta slišal, zopet bi me pretepal, kakor takrat, ko sem se bil pritožil o svojej nesreči.“

Komaj je Vladimir to izgovoril, vže se je zadril stari Bolte od zunaj in dejal: „Ali vže zopet brez dela vkupe tiščita? Ondu ob steni visi nekoliko pušek, takój je vzemita in osnažita prahú. Podvizajta se, da storita, kar sem ukazal, ako ne, gorjé vama!“

Z veseljem vzameta dečka puške sè stene ter gresta na óni kraj, katerega jima je Bolte odkazal. Zdaj sta bila popolnem sama in lahko sta se pogovarjala, da ju ni slišal Bolte.

„Povej mi zdaj, Vladimir moj ljubi, žigav sin da si, in kako si prišel tu sèm k razbojnikom,“ rekel je Stanko puško drgajoč s cunjo.

„Vse, vse ti hočem povedati, ker imam veliko zaupanje do tebe,“ dejal je Vladimir s solznimi očmi.

„O povej, povej, zeló se zanimam za tebe,“ prosil je Stanko.

„Nu, poslušaj! Jaz sem sin grofa Skalovnika; imam dobre stariše, Bog zna ali so še živi!“ Pri teh besedah se mu vderó debele solzé po licih.

„O ne jokaj se,“ tolaži ga Stanko, „ter pripoveduj mi dalje.“

„Oskrbnik graščine mojega očeta je šel nenega dne na potovanje. Prosil sem očeta, da bi me pustili ž njim, v kar so oče tudi radi privolili, ker je bil oskrbnik zeló priden in pošten človek in moj oče so mu vse zaupali. — Takój drugi dan se podava na pot. Pred odhodom še veselo objamem očeta in mater, sedem potem na voz, in ko je oskrbnik še jedenkrat obljubil mojim starišem, da me v nekoliko dneh zopet zdravega in srečnega pripelje domóv, oddrdrala je kočija iz našega graščinskega dvora. O kako sem bil srečen v družbi tega možá, ki me je bil pred nekoliko leti potegnul iz ribnjaka, v katerega sem bil po neprevidnosti padel in mi tako življenje otel! Po tridnevnem, zeló prijetnem potovanji prideva do široke ceste, ki pelje skozi ta gozd, kateri je, kakor sem bil vže poprej večkrat slišal, takó obširen, da bi potreboval človek več milj hodá, ako bi ga hotel preméríti z nogami. Še se nisva vozila dobro uro po samotnem gozdu, da je počila puška in najin voznik Janez je ležal mrtev na tleh. V tem trenutku so obsuli najin voz razbojniki, katere poznaš. Jaz sem začel vpiti in jokati se. Oskrbnik se je vzdignil s sedeža na vozu, ali kaj more opraviti jeden sam človek, ako mu stoji nasproti 30 razbojnikov. V istem trenutku, ko je z nožem zabodel prvega, njemu najbližega roparja, priletela mu je sovražna krogla v glavo, da se je siromak takój mrtev zgrudil ob mojo stran. Zdaj so vzeli roparji mene z vozá; kaj se je dalje godilo z menoj, o tem ne vem povedati ničesar. Ko sem se zopet zavedel, ležal sem ondu v kotu, kder leži naš dobri pes „filaks.“

„Ubogi Vladimir!“ dejal je Stanko, „ti si, da-si še zeló mlad, vender vže mnogo mnogo hudega preživel. Ali utolaži se! Bog je dober oče in jaz trdno upam, da bode on nama pomagal. Zaupaj vanj, on te bode zopet pripeljal v naročje tvojih preljubih starišev.“ — Vladimir povzdigne roki k nebesom, rekoč: „O dobri oče nebeški! lepó se ti zahvalim za prijatelja, katerega si mi dal v mojej največjej bédí.“ To rekši, obrne se k Stanku in mu reče: „Stanko moj dragi! veruj mi, da nisem bil še nikoli tako vesel, kakor denes ob tej uri. Meni se dozdeva, kakor bi nama prišel oznanit angel božji, da je nama napočila ura rešitve.“

Kmalu potem se je nekoliko roparjev povrnilo domóv s poročilom, da se vsi roparji pripravljajo na velik plén in Bolte jim mora takój pripraviti

potrebno število pušek, orožja, živeža in pijače, ker se nekaj dni ne bodo povrnil domov.

Bolte je šel v shrambe, da bi pripravil potrebni živež in pijačo, katero bodo roparji vzeli s seboj. V tem je pokazal Stanko, ki se je zopet delal bolehnega, lepo osnažene puške. Jeden roparjev vzame, česar mu je bilo treba, potem stopi k Vladimiru, ki je ležal na trdej klopi. — „Florijan,“ reče Stanko, bližajoč se roparju, „skoraj bi te ne bil poznal; kde je pa naš glavar denes, da ga ni z vami?“ — „Ali nisi slišal,“ odvrne mu ropar, „da je ostal zunaj v gozdu pri drugih?“ — „To vem,“ reče Stanko, „ali kde je vaša postaja? kde pričakujete také obilega pléna?“ — „Kakih pet ur daleč odtod,“ odgovori mu razbojnik. — „O to bode te trudni, predno pridete tjà!“ — „Dobro znaš govoriti, bolehná lenóba ti,“ zadere se Florijan nad njim; „tebi je lahko, ker si domá, ali nam se godí vse drugače, po ves dan moramo dirjati kakor živina, in prežati na plén, če ne, gorjé nam, saj poznaš glavarja!“

„Bolte! o ti zaspani starec ti,“ zavpije Pestáč od druge stráni; „kakó to, da si denes také počasen! Hitro nam spravi potrebne stvari skupaj, ker se nam mudí. O kako bodo kleli, če nas ne bode o pravem času.“

Bolte je zdaj vse pripravil, česar jim je bilo treba. A komaj so roparji otišli iz jame, pokliče Stanko Bolteja, rekoč: „Bolte! pogledjte tukaj; puške so pozabili. Kaj poreče glavar, ako mu ne prinesó najpotrebnejšega orožja!,”

„Hitro, hitro,“ reče Bolte, „poteci za njimi, ker imaš urnejši nogi od mene!“

Stanko pohiti za razbojniki in vidi, kar je videti želel; na levo so se obrnili razbojniki, na desno tedaj bi moral on iti z Vladimirom, ako bi hotel uti.

„O dobri Bog, pomagaj nama!“ prosil je Stanko v jamo se vračajoč.

„Naši ljudje imajo zdaj vse, česar potrebujejo,“ reče Bolte in leže na klop. Mislil je, da je zdaj brez vseh skrbi, ter da lahko nekoliko odpočije.

„Vladimir mi ne uide, a Stanko také nikamor ne gre, in če bi tudi šel, iz jame ne more, ker so vrata dobro zaprta.“ Takó si je mislil Bolte in vesel, da bode sladko počival, seže po steklenici z vinom ter jo izprazne v nekoliko požirkih. Ali to mu ni bilo dosti, še je bil žejen. In zakaj bi si ne postregel denes, ko je bil také sam domá? „O kako dobra otroka sta vidva!“ začel je mrmrati, ko je izpraznil steklenico in se mu je začel jezik valiti po ustih. „Ali bi mi ne stopila še po jedno steklenico, ker laže hodita nego li jaz? Tukaj imata ključe od kléti!“ — Kdo bi bil bolj vesel izvršiti Boltejevo povelje nego Stanko, ki je komaj čakal, da bi se stari razbojnik upijanil in zaspal. Urno je stopil v klet in mu prinesel drugo steklenico, v kateri pa ni bilo vino, nego žganje. Stari Bolte v pijanosti niti razločil ni, da pije žganje namesto vina. Ko je izpraznil še to steklenico, zvrnil se je na klop in trdo zaspal.

„Zdaj pa le urno,“ zašeptá Stanko svojemu tovarišu na uhó, „Bog je z nama, in Bog bode nama pomagal.“ To rekši, hitro vzame dva nabasana samokresa in nekaj denarjev k sebi, ter hití s tovarišem iz roparske jame. Ali o joj! vrata so zaklenena. Hitro je skočil po ključe, ali nobeden ni bil pravi. „O Bog, kaj bode zdaj z nama!“ vzdihoval je Stanko ter opominal Vladimira, da naj moli. V tem je on drugič otišél v jamo, preiskal vse Boltejeve žepe, da bi našel, česar želi, ali zamán. Roki je vil iz obupnosti ter sklenil, da razbije vrata, ako mu drugače ne pomaga ljubi Bog iz te velike zadrege. Vže je pobral sekiro, ki je ležala na tleh, in glej! v tem trenutku

se pijani Bolte preobrne na trdej klopi in nek ključ mu pade na tla. Naglo pobere Stanko ključ in skuša ž njim odpreti zaklenena vrata. O sreča! vrata se odpró in — kmalu sta imela razbojniško jamo za seboj. Zavila sta jo na desno ter brêdla preko grmovja in trnja, gazila vodo in barje, nikjer nista zastajala, nego šla sta vedno dalje in dalje. Najhuje je bilo to, da je začelo tudi deževati. „Le naglo stopaj, Vladimir!“ opomina Stanko továriša in mu podá roko, da bi ga vlekel za seboj. Ali komaj sta se prijela za roki, kar zalaja pes in skoči za njima iz bližnjega grmovja. — „O Bog, usmili se naju!“ vzdihneta oba v tem hipu. In glej! pri tej priči skoči pred njiju „filaks,“ razbojniški pes, in se jima dobrika. — Stanko objame dobro žival, rekoč: „Bodi miren, filaks, da naju ne izdaš!“ Kakor da bi žival razumela te besede, umolkne in gre tiho za njima.

Hodila ali bolje rečeno dirjala sta vže debele tri ure, ali gozdu še ni bilo videti konca. V tem je prenehalo deževati. Pogovarjala sta se le po tihoma, ker sta se še vedno bala, da bi ju kdo ne slišal. Zdajci se je jelo daniti in kmalu se jima pokaže rumeno solnce izza goré. „O kako lep je vender svet in vse, kar je Bog ustvaril,“ vzklikne Vladimir, ki je zdaj nekako laže dihal. „Ves sem drugačen v tem čistem, zdravem zraku, nego li v onej zaduhlej, roparskej jami, v katerej sem prebival toliko časa. Kako prijetno dehtë cvetice in lepa, zelena trava!“ — Ravno je hotel poklekniti in se zahvaliti ljubemu Bogu za toliko milost, da mu je dal zopet dihati sveži, čist zrak, kar zalaja filaks in stara ženica v raztrganej obleki in košarico v roki stoji pred njima. Uboga žena je iskala gob po gozdu.

O koliko veselje, da sta dobila človeka, od katerega bodeta lahko pozvedela, kam se jima je treba obrniti, da prideta skoraj do kake vasi.

„Dobra žena! povejte nama, ali imava še daleč do bližnje vasi?“ vprašal je Stanko ubogo ženico.

„Nista nè več daleč od vasi; komaj kake pol ure in prišla bodeta v vas; le naravnost idita po tej stezi in kmalu bodeta tam.“

„Lepa vam hvala, dobra žena; tukaj imate majhen dar, vidim, da vas tare siromaštvo,“ reče Stanko in jej podari srebrno dvajsetico.

„O Bog, kakšen dar meni ubogej siroti! Po ves dan ne zaslužim toliko, kolikor je ta dvajsetica. Bog vama povrni, dobra dečka!“

In res, starka je govorila resnico. Za dobre pol ure sta bila pri rudečem križi, od koder sta lahko videla vso vas.

„Povej mi zdaj, Vladimir ljubi, kje so stanovali tvoji stariši, ko si ti otišel na nesrečno potovanje,“ vprašal je Stanko svojega továriša. Moja prva skrb mi bode zdaj, da te odvedem k tvojim ljubim starišem.“

„Moji stariši so živeli takrat na graščini Skalovniku, svojem posestvu,“ odgovori Vladimir.

„In kako dolgo so po navadi stanovali tam?“ vpraša zopet Stanko.

„Vse poletje in tudi še na jesen takó dolgo, da je zapadel prvi sneg,“ odgovori Vladimir.

V tem razgovoru sta prišla v malo pa čedno vas. Najpred sta stopila v krêmo, da bi si osušila mokro obleko, in pa, da bi tudi kaj založila, ker sta bila vže lačna in žejna. Tudi jima je bilo treba poizvedeti, ako kdo vé za graščino „Skalovnik.“

Ko je Stanko v krčmi poprašal za „Skalovnik,“ reče mu krčmar: „Ljubi moj! ta graščina, leži od tukaj dobrih dvanajst ur. Za tvojega mladega tovariša bo ta pot pretežaven, opešal bode na poti. Ostanita raje za denes tukaj, da se dobro izpočijeta, in jutri idita dalje.“

„Ali bi nama ne mogli preskrbeti vozá,“ vprašal je Stanko krčmarja.

„Lehko, prav lahko,“ odgovori krčmar, kateremu se je Vladimir smilil, ker ni bil vajen toliko hoditi. — V tem, da sta se Stanko in Vladimir okrepčala z jedjo in pijačo, bil je tudi voz vže pripravljen, da ju odpelje po dobrej in gladkej cesti do Skalovnika. Krčmar je bil dober in pošten mož, ki jima ni mnogo računil za voz in konja, da si je bilo daleč do Skalovnika.

„O kako sta se čutila srečna, ko sta sedela na vozu in drdrala po lepej, gladkej cesti. Vladimir se naslone svojemu tovarišu na ramo in mu reče: „O rešitelj moj! kakó bodo moji stariši veseli, kadar me zopet ugledajo. In to imajo zahvaliti le tebi, Stanko moj ljubi! Pri nas bodeš moral ostati, drugače ti moji stariši ne bodo mogli poplačati velike dobrote.“

In kako radost sta še le občutila družega dne, ko sta konja zavila po drevovedu naravnost v grad Skalovnik. Zdelo se jima je, da so vse to le sanje. Stanko je sklenil zdaj z voza stopiti in previdno ravnati, ker je vže zunaj vási slišal od nekega kmeta, da grof stanuje na Skalovniku, ali malokdaj ga je videti, ker še vedno žaluje po izgubljenem sinu. Tudi grofica ne najde nikjer nobene tolažbe za to veliko izgubo.

Filaks, kakor bi znal za izvanredno veselje, tekel je vže naprej po graščinskem vrtu, skakal in se zaletaval v Vladimira ter glasno lajajoč naznanjal njegov prihod. Graščinski vrtnar, je slišal psa lajati, ko je stopil iz vrta na dvor, da bi videl, kdo je.

„Jezus, Marija! to je naš mladi grofič,“ zavpije in objame Vladimira. „Bog moj sveti! kako se bodeta grof in grofica razveselila, kadar vas ugledata. Ali ne takó naglo, poprej stopita k meni v mojo sobo,“ reče stari vrtnar s solznimi očmi. „Plemeniti vaš oče in mati bi se utegnila preveč ustrašiti, ako bi vas kar naenkrat zagledala. Treba ju je poprej nekoliko pripraviti na ta preveseli prizor.“

„Vse prav,“ reče Stanko, „ali vender ne smemo jima predolgo prikrivati tega veselja. Kje dobôdem gospoda grofa?“

„Dragi moj!“ reče vrtnar, „gospod grof je od ónega časa, kar se mu je izgubil sin, vedno le domá. Takój v začetku je razposlal na vse strani ljudi, da bi iskali in pozvedovali po izgubljenem Vladimiru; tudi sam se je peljal v bližnje in daljne kraje, ali vse iskanje in pozvedovanje je bilo zamán. Obljubil je tudi veliko plačilo ónemu, kateri bi mu sina zopet pripeljal, ali nihče se ni oglasil. Tudi po časnikih je bilo naznanjeno in po cerkvah; brale so se tudi sv. maše, ali vse je bilo brez uspeha. Grofica še zdaj hodi v cerkev pred oltar matere božje, móli in prosi tolažbe, a do sih dob še ni bila uslišana. O koliko bode veselje, kadar ugledata izgubljenega sina! Zatorej, prijatelj, idite v graščino in obznanite najpred gosp. grofu to preveselo novico.“

Stanko je otišel sam v graščino, a Vladimir je ostal še spodaj pri vrtnarji. Prišedši do grofove sobe, potrkal je rahlo na duri. Grof ukaže, da naj noter stopi. Ko je Stanko stopil v sobo, sedel je grof na poblazinjenem stolu in čital na neko knjigo. Takój je odložil knjigo in vprašal Stanka, kaj bi

rad. „Milostivi gosp. grof! jaz vam prinesem veselo poročilo,“ dejal je Stanko in se globoko priklonil.

„Kaj? meni?“ vpraša grof. „Motite se, prijatelj; zame ni veselega poročila na sveti.“

„Dà, dà, vam prinesem veselo poročilo od vašega sina, Vladimira.“

„Kaj? meni veselo poročilo od mojega sina Vladimira? govóri, in ne šali se!“

„Ne šalim se nè, gospod grof, ako vam povem, da vaš sin Vladimir živi, in ni daleč od tukaj.“

Grof je hotel še nekaj govoriti, ali v tem trenutku stopi grofica v sobo. Premerila je priprostega Stanka od nog do glave ter v njegovih očeh brala resnicoljubje. Ko je slišala veselo poročilo, zgrudila se je od prevelikega veselja grofu v naročje. „O moj Bog in gospod! kje je najin Vladimir, povej hitro, o dobri mladenec, povej, in ne pusti naju še dalje v tolikih mukah.“

„Milostiva gosa grofica!“ dejal je Stanko, „bojim se, da bi preveliko veselje ne bilo na kvaro vašemu zdravju. Povem vam samó toliko, da vaš sin Vladimir živi, da je zdrav in ga bote skoraj pritisnili na svoje srcé.“

Zdajci se zasliši zunaj veliko veselje in radost. Vrata se odpró in v sobo stopi Vladimir. Veseli prizor v grofovej sobi ne more popisati peró. Vsak si lahko misli, da objemanja in poljubovanja ni bilo ne konca ne kraja.

Vrtar namreč ni mogel Vladimira pridržati pri sebi. Šel je za svojim tovarišem Stankom v graščino in ko je pri vratih slišal materin glas, stopil je pri tej priči v sobo.

Stanko videč to nepopisljivo veselje, sklenil je roki k molitvi, povzdignil oči k nebesom, rekoč: „O Bog! zahvalim se ti, da si me pripeljal med razbojnike. Tvoja pota so prečudna in nerazumljiva. Ti si me pahnil v nesrečo, da sem dosegel še večjo srečo. Od sih dob hočem le Tebi prepuščati svojo srečo in nesrečo. Pri vsem, kar koli storim, naj se izide tvoja presveta volja. Spoznam, da vse, kar ti storiš, storiš najbolje, da-si ljudje ne umejemo.“

Še le zdaj se spomne grof na Stanka, ki je stal pri vratih in gledal to nenadno veselje. K njemu stopi in mu reče: „Prijatelj! kako naj vam plačam dobrote, ki ste je storili mojemu sinu; kako naj vam povrnem srečo, ki ste jo prinesli v mojo graščino?“

Stanko odgovori: „Milostivi gospod grof! zahvalite se Onemu, ki stoluje v nebesih in vodi našo osodo. Jaz sem bil njemu le slabo orodje, s katerim se je zgodilo vse to, kar sem zdaj videl in slišal. Bog je uslišal vaše prošnje in vašo molitev, hvala mu bodi na veke!“

„Amen!“ odgovorila sta grof in grofica z radostnim srcem.

Stanko je moral vso dogodbo povedati in ves čas svojega življenja ostati na graščini pri grofu. Imeli ga so vsi kot pravega uda grofovske družine.

Kmalu potem je bilo od višje oblasti zapovedano, da se mora ves gozd preiskati z vojaki, kar se je tudi zvršilo. Razbojniki so bili vjeti in sodišču izročeni. Gozd je bil od sih dob roparjev iztreljen in varen za vsacega, kdor je moral potovati skozi njega.

(Po „Hardtmuthu“ posl. J. Vidic).

Upanje in obup.

Nè, nè — nikakor ní mogoče, da bi ljubi Bog tej prijaznej okrogličici, ki je na desnej, ne dal vsega, česar si želi! Le pogledjte to otročje zaupanje in trdno véro v Bogá, ki se odséva iz teh prečistih, ljubeznjivih očesc, obžarenih od najlepših jutranjih sanj človeškega življenja! Ali je mogoče, da bi ljubi Bog ne izpolnil temu nežnemu otročičku ónih željá, ki puhté iz nedolžnega srčeca k Njemu pred nebeški prestol? Bodi si, da je kaka mala otročja prošnja v podobi molitevce, ki se vzdiga iz brezskrbnega mladega srca k predobremu očetu v nebesih, bodi si, kar koli, temu cvetočemu

obrazku bode Bog izpolnil vse, česar prosi. In to se tudi vidi na prijaznih očescih, ki s tolikim zaupanjem zró tjà góri, kder prebiva neskončna božja ljubezen. In ta usteca! nekoliko na sméh se držeč, ali nam ne pravijo, da bode Bog izpolnil vse, česar prosijo? — O ti sveta nedolžnost! blagor ti, ker ti je Bog prijatelj! . . . In tako želimo tebi, okrogličica, da ostaneš dolgo, dolgo — vse svoje življenje prijateljica božja, ter da nikoli ne izgubiš svojega trdnega zaupanja v Bogá, saj si ustvarjena po njegovej svetej podobi. Bog

naj te usliši in izpolni tvoje želje! — A tudi tebi nežni obrazek na levej, naj ljubi Bog izpólni vse, česar ga prosiš. Na tvojem lici se pač vidi, da si vže okusila marsikatero grenkost, in da poznaš bridkosti in bédo tega svetá. Nekako plaho in obupno zreš tjá v široki svet, in vidi se ti, da bi bila tudi ti rada takó nedolžno vesela, kakor je tvoja sestrice na desnej. O ne plaši se! s trdnim zaupanjem povzdigni svoje oči tudi ti k Njemu, ki je neskončna milost in dobrotá. Tudi tebe bode uslišal, tudi tebi izpolnil, česar ga prosiš, saj si tudi ti njegova stvar, njegova ljubezen! O zatorej ne obupaj! K višku oči in prosi ga, kakor prosijo otroci svojega očeta, in — izpolnjene bodo tudi tebi tvoje želje. — A Ti, vsemogočni, dobri oče v nebesih! Tebi je lehkó; Ti samó migneš in — izpolnjeno je vse, česar si želi to ubogo srcé človeško! In vsega imaš v izobilji, s čimur lahko narediš veselje svojim stvarém. Usliši, usliši zatorej, o oče, prošnje in željé svojih otrok, da bode tudi Tvoje očetovsko veselje tem večje! . .

I. T.

— x —

Sneženi mož.

(Po Andersen-u.)

Kar pôka po meni, takó mraz je nocej!“ dejal je sneženi mož. „Ta ostri veter bi me skoraj z življenjem navdal! A kje so zdaj óni žarki, ki so malo prej še zijali v mé?“ Mislil si je solnce, ki je ravno zahajalo. „Tega pa vender ne bodem storil, da bi namežikal; svoje kosove pa vže še lahko vkupe držim!“

Dva velika trikotna kosova strešne opeke je imel namesto oči; a usta mu so bila kos starih grabelj, zato so imela tudi zobé.

Porodil se je bil sneženi mož med veselim krikom dečkov, a žvenketanje saní in pokanje z bičem ga je pozdravljalo.

Solnce je zašló; polna luna je vzhajala, okrogla in velika, čista in lepa v jasnem zraku.

„Nu, zdaj ga pa imamo zopet od druge stráni,“ dejal je sneženi mož. Mislil je, da je solnce, ki se je novič pokazalo. „Sem ga vže odvadil, da me več ne žgè in tudi ne zijá več tako v mene, kakor poprej. Zdaj naj le visí ondu gori in naj takó zeló sveti, da bodem samega sebe lahko videl. Ako bi le znal, kaj mi je storiti, da bi se le malo mogel premakniti kam drugam iz tega mesta. Takó rad bi šel kam drugam! Ako bi mogel, šel bi zdaj tjá doli na led drsat se, kakor vidim, da delajo dečki. Samó leteti ne znam.“

„Proč, proč!“ lajal je stari pes na verigi. Bil je malo hripav, odkar ni bil več v sobi, kjer je pod pečjó polégal. „Solnce te bode vže naučilo leteti! To sem videl lansko leto pri tvojem predniku. Proč, proč, proč so vsi!“

„Jaz te ne umejem, továriš!“ pravi sneženi mož. „Ali me bode morda óni tam gôri naučil leteti?“ Mislil si je mesec. „To se zna, da je poprej odletel, ker sem ga grdo pogledal, a zdaj se vže zopet plazi od druge strani.“

„Ti ne veš ničesar,“ reče pes; „saj tudi še ni dolgo, kar so te skupaj nanесли. To, kar vidiš zdaj, imenuje se mesec, a óno, kar je zašló, bilo je solnce. Jutri pride zopet in izvestno te nauči tjà dôli v jarek leteti. Vreme

se bode izprevrlo vsak čas, to čutim v levi nogi zadej, kjer me takó trga. Drugo vreme dobimo!“

„Saj ga vže zopet ne umejem,“ reče sneženi mož sam v sebi; „a to vender nekako čutim, da je to, kar mi napoveduje, nekaj neprijetnega. Tisto, kar me je obsévalo in v mé zijalo, kar on „solnce“ imenuje, tisto mi pa tudi ni bilo prijazno, to sem kar čutil.“

„Proč, proč!“ zalaja pes, zavrti se trikrat okolo samega sebe, ter potem leže v svojo kočico, da bi spal.

In res se je vreme izpremenilo. Gosta in mokra megla se je polegla zjutraj čez ves kraj. Malo pred solnčnim vzhodom je jelo nekaj pihati. Veter je bil mrzel kot led, mraz je pretresal vse ude; a kakó lepó je bilo videti, ko je izšlo solnce. Vsa drevesa in grmovja so bila pokrita s slano. Ves kraj je bil podoben gozdu belih korál. Vse veje so bile polne bliščivo-belega cvetja. Brezštevilne male mladike, katerih po leti zaradi premnogih listov ni mogoče videti, kazale so se zdaj vsaka posebej takó razločno, takó lepo belo, kakor bi puhtel iz vsake vejice bel cvet. Breza se je majala v vetru, bila je živa, kakor drevesa v poletnem časi. Vse je bilo lepo, vse krasno! In ko je potem solnce sijalo, o kakó je vse lesketalo, kakor bi bilo vse z demantovim prahom potreseno, kakor bi se veliki demanti blesteli na sneženi odeji. A tudi bi si bil lahko kdo mislil, da gorí brez števila lučic, še belejših od belega snega.

„To je neizrečeno lepo,“ dejala je deklica, ki je stopila z dečkom na vrt ter se ustavila ravno pri sneženem moži, od koder je bilo videti blesteča se drevesa. „Kaj lepšega se še po leti ne vidi,“ dejala je in oči so se jej iskrile.

„Takega moža, kot je ta, pa sploh na vsem svetu ní,“ odvrne deček kazaje sneženega moža. „Ta je korenjak!“

Deklica se zasmee, pokima sneženemu móžu ter z dečkom odleti po škipajočem snegu.

„Kdo pa sta bila ta dva?“ vpraša sneženi mož psa. „Ti si dlje časa na dvoru nego li jaz, ali ju poznaš?“

„Kaj bi ju ne poznal?“ pravi pes. „Saj me je ona pogladila in on mi je večkrat dal kako kost. Teh dveh ne ugriznem.“

„Kdo pa sta?“ vpraša sneženi mož.

„Brat in sestra!“ odvrne pes. „Drsat se gresta tjà dóli. Proč, proč!“

„Ali sta ta dva ravno toliko kakor jaz ali pa ti?“ vpraša sneženi mož.

„Saj sta domača!“ odgovori pes. „Pa res prav malo vé, kdor je stoprav jeden dan na sveti, to vže vidim! Jaz sem star in nekaj vem; vse poznam, kar jih je pri hiši. A enkrat so bili časi, ko nisem stal tukaj na mrzi priklenen. Proč, proč!“

„A mraz je vender dober,“ pravi sneženi mož. „Povej mi, povej! Samó z verigo ne rožljaj takó, saj kar póka po meni!“

„Proč, proč!“ zalaja pes. „Bil sem svoje dni psiček, majhen in lep, dejali so ljudje. Takrat sem ležal tu notri v gradu na baržunastem (žametastem) stolu, ležal sem najjimenitnejšij gospódi v naročji. Poljubovali so me na gobček in šapice so mi brisali z vezénim žepnim robeem. Zval sem se: „najlepši, leponogi.“ Ali kmalu sem jim bil prevelik, in dali so me oskrbnici. Prišel sem v stanovanje v klét; ondu-le, kjer ti stojiš, lahko se noter vidi,

Le poglej, videl bodeš v sobico, kjer sem bil gospod, dà gospod sem bil pri oskrbnici. Sicer je bilo tu menj imenitno nego zgoraj, a vender je bilo prijetneje. Tukaj me niso, kakor zgoraj, tlačili otroci in okolo vlačili. Imel sem ravno tako dobro hrano kakor poprej, in še mnogo več. Imel sem svojo blazino, in potem je bila tamkaj peč, ki je, posebno ob tem času, najlepša stvar na sveti! Ves sem lahko zlezal pod njo, takó da sem se ves skrtil. O še zdaj sanjarim o tej peči! Proč, proč!“

„Je li peč takó lepa videti?“ vpraša sneženi mož. „Ali je kaj meni podobna?“

„Kaj še, vsa je drugačna! Črna je kakor ógljije in dolg vrat ima z medénim bobnom. In drva žrè, da jej ogenj šviga iz ust. Če se vstopiš poleg nje, nanjo ali pa pod njo, grela te bode neizrečeno prijetno. Ondu-le, kjer ti stojiš, vidi se skozi okno noter, le poglej!“

Sneženi mož pogleda tja in res vidi črno svetlo stvar z medénim bobnom. Ogenj je svetil spredaj na tla. Sneženemu možu je bilo kaj čudno. Čutil je nekaj, da sam ni vedel, kaj. Gnalo ga je nekaj, česar on ni poznal, kar pa poznajo vsi ljudjé, če niso sneženi možjé.

„Zakaj pa si jo pustil?“ vpraša sneženi mož. „Kakó si mogel zapustiti tako mesto?“

„K temu sem bil prisiljen,“ pravi pes. „Vrgli so me vèn ter priklenili me. Najmlajšega služabnika sem vgriznil v nogo, ker mi je sunil kost, ki sem jo glodal. Nogo za nogo, to jaz vedno pravim. A to so mi zamérili in od sih dob sem ležal tukaj na verigi ter izgubil svoj čisti glas. Le poslušaj, kakó sem hripav. Proč, proč! To je bil konec pesni!“

Sneženi mož ga vže ni več poslušal. Neprenehoma je gledal v sobo stare oskrbnice, kjer je stala peč na štirih nogah, ter se kazala v vsej svojej velikosti, ki ni bila nič manjša od velikosti sneženega moža.

„Tako čudno poka po meni,“ dejal je. „Ali bom kdaj prišel tja noter? To je nedolžna želja in nedolžne želje se nam morajo vender izpolniti. To je moja največja želja, jedina želja moja; bilo bi skoraj krivično, če bi mi ne bila uslišana. Moram noter, moram se nasloniti na njo, če prav okno ubijem!“

„Tjà noter nikdar ne prideš!“ pravi pes. „Če bi pa kdaj prišel k peči, potem bi bil pa najedenkrat proč, proč!“

„Saj sem vže zdaj skoraj proč,“ pravi sneženi mož; „zdi se mi, da se bodem kar zdrobil.“

Ves dan je stal sneženi mož tukaj ter gledal skozi okno. Iz peči je sijalo takó prijetno, kakor ne more sijati niti luna niti solnce. Takó more samo peč sijati, če je kaj v njej. Kadar so se vrata odprla, buhnil je zubelj vèn, imel je vže tako navado. Takrat je sneženemu možu belo lice obsijala rudečica, in tudi prsi so se mu svetile v rudečkastem svitu.

„Kar strpeti ne morem več,“ dejal je. „Kako lepó jej pristuje, kadar jezik vèn pomolí!“

Noč je bila zeló dolga, a sneženemu možu se ni zdela taka. Stal je v sladke misli utopljen, in zmrzoval je, da je pokalo. Zjutraj so bila okna v kleti zamrznena; imela so najlepše ledene cvetice, kakeršnih si snežen mož le želeti more, ali te cvetice so skrivale peč. Šipe na oknih se niso hotele otajati, in peči ni mogel videti sneženi mož. Pokalo je in škripalo; bil je

tak mraz, da bi se ga sneženi mož moral veseliti, ali on ga ni bil vesel. Lehko bi bil srečen in je tudi smel biti, ali on ni bil srečen, le k peči si je želel.

„To je čudna bolezen za sneženega moža,“ dejal je pes; „tudi jaz sem imel jedenkrat to bolezen, ali prebóel sem jo. Proč, proč! — Vreme se bode prevrglo!“

In res se je vreme prevrglo; nastopilo je južno vreme. Gorkota je bila vedno večja, in sneženi mož vedno manjši. Nič ni rekel, nič potožil, in to je pravo znamenje. Nekega jutra se je podrl. Ondu, kjer je stal, molelo je nekaj metlišču podobnega k višku. Okolo te reči so ga bili postavili dečki, da bi bil dobro stal.

„Zdaj še le umejem njegovo željo!“ dejal je pes. „Sneženi mož je imel krevljo v telesi. Ona se je premikala v njem. A zdaj je prestal. Proč, proč!“ In kmalu je bilo tudi zime konec.

„Proč, proč!“ lajal je pes. A deklice so prepevale na vrtu:

„Cvetíte vže, evetice vé,
Vrníte vže se, ptice vé,
Otide skoraj februvár,
Le urno, čakati nikár!“

In kmalu ni nihče več mislil na sneženega možá.

A. B—č.

—*—

Tri lilije sv. Jožefa.

oč se je umikala dnevu; óna noč, v katerej je bilo sv. Jožefu dano povelje, da vzame Jezusa in Marijo ter beži z njima v Egipt. Vže se je razlivala jutranja zárija po gorah in ravninah, in sv. družina je mirno potovala ob zahódnej strani mrtvega morja. Dete Jezušček je počival v Marijnem naročji in sv. Jožef je molil k Bogu. Zdajci se obrne Marija k Jožefu in mu reče. „O kakó me boli, da moraš ti toliko hoditi in toliko neprijetnosti prebijati zaradi deteta in mene!“ — Sv. Jožef jej odgovori: „Ne žali se nad menoj, Marija! Ni mi še znano, kakó sem zaslužil, da je mene nevrednega človeka Bog si izbral za orodje k toliko častnemu opravilu.“ Pri teh Jožefovih besedah se sv. Dete vzbudi ter pogleda Jožefa s toliko prijaznostjo, da se Jožefu lice zažari od veselja. Potem se dete Jezus v Marijnem naročji nekoliko privzdigne ter upogne k zemlji, kakor da bi hotel nekaj imeti. Stale pa so ondu ob cesti bele lilije, na katerih se je jutranja rôsa blestela kakor biseri. Sv. Jožef je takój uganil, česa želí Jezušček. Pripognil se je, utrgal lilijo in jo podal sv. Detetu v roke. Jezušček je bil lepe, bele cvetice zeló vesel. Podal jo je Jožefu ter ga milo pogledal, kakor bi hotel reči: Ali spoznaš zdaj, zakaj te je Bog izbral za tako častno opravilo? Sv. Jožef je bil pri tem pogledu napolnjen z milostjo božjo in sladkimi občutki lepôte in veličastva — angelskih kreposti in svete čistosti. Povzdignil je lilijo proti jutranjej záriji in zaklical: „O prelepa lilija, a še lepša čednost, katere znamenje si ti! Deset takih v Sodomi in Gomori, kakor si ti, in še bi stali mesti v svojej prvotnej lepoti. — — — Takó je govoril Jožef, obrnjen k

mrtvemu morju. In glej! zdajci se prikaže iz daljave ženska podoba, ki se mu bliža in vpije: „O nečista, nečista!“ Bila je sirota gobova in je morala daleč od drugih ljudi prebivati. Strašen pogled! Sirota je prosila za kako darilec.

Sv. Jožef je podal lilijo Jezuščku v roke ter je segel v žep po denar, da bi ga dal siroti, ki je prosila daru. Tudi Marija je podarila siroti velik robeč, ki ga je zaradi mrzlega ponočnega zraka s seboj imela. „Tudi Jezušček bi tej ubogej ženi rad kaj dal,“ rekel je sv. Jožef, „ako bi ne bil sam takó ubožen, kakor je.“ V tem pogleda sv. Dete ubogo gobovo ženo in jej moli lilijo naproti. „Ali ne vidiš,“ reče sv. Jožef, „da ti otrok ponuja lilijo, pridi in vzemi!“ In žena pristopi ter vzame lilijo iz rok sv. Deteta. Ko je imela belo lilijo v roki, začela je bridko jokati, tresla se je po vseh udih ter s solzami v očeh gledala za sv. družino, ki je odpotovala. Dobila je mnogo od sv. Deteta, dobila je lilijo in ž njo — spoznanje svojega grdega, nesramnega življenja. Zakrila si je lice z ruto prečiste Device in bridko, bridko jokala.

Vže se je mračilo. Noč se je bližala in ž njo je postajalo hladneje. Marija je stisnila božje Detete k sebi na prsi ter potegnila plašč preko njega; zna se, da bi bila zdaj potrebovala óne rute, ki jo je podarila gobovej siroti. Sv. Jožef videč, da je Marija v skrbéh, vzdihne in reče: „Pač je hudo človeku, kateremu je skrbeti za obleko, živež in prenočišče, kakor nam ubogim begunom. O ubogo Dete, kako se mi smili!“ — Marija pogleda svojega čistega ženina, a hitro se obrne k Detetu nazaj, ki se je pripognilo in stegnilo ročici, kakor bi hotelo nekaj imeti. Bila je zopet lilija ob cesti. Sv. Jožef jo utrga in podá Jezuščku v roki, a ta jo zopet dá Jožefu ter ga ljubeznjivo pogleda. — „Oprosti, Marija!“ klical je Jožef, ker spoznam, da sem nespametno govoril.“ To rekši zapel je psalm: „Kdor prebiva pod brambo Najvikšega.“ V tem je je sveto Dete sladko zaspalo v Marijnem naročji. Takó je prišla sveta družina do ubožne kočé. Gospodar te kočé jih je prav prijazno vzprejel, in kmalu zapazil, da so vsi trije v velikem siromaštvu. Sv. Jožef to videč, reče gospodarju: „Priatelj! pogledjte lilijo, katero držim v roci. Ona ne seje, ne žanje in tudi ne spravlja v žitnice, a vender nosi po konci svojo glavico, ker je nobene skrbi ne teró. Isti Bog, ki skrbi za lilijo na polji, skrbi tudi za nas ubožne ljudi, ki smo ustvarjeni po njegovej podobi.“

Te besede so globoko segle v srce ubožnega gospodarja, kajti milost božja je bila ž njim in z drugo lilijo sv. Jožefa.

Rad je dal siromak gospodar prenočišče ubožnim beguncem v Egipt. Noč je minula v prijetnih pogovorih, in ko se je drugo jutro sv. družina odpravljala na pot, prosil je gospodar sv. Jožefa, da bi mu dal lilijo. Rad je ustregel sv. Jožef njegovej želji, in ubožni gospodar je vsadil cvetico v posodo in jo skrbno zalival ves čas svojega življenja, ker lilija ni usahnila, dokler je živel ta ubožni gospodar.

A zdaj naj vam povem še o tretjej liliji sv. Jožefa. Po dolgem potovanji se je približala sv. družina Egiptovskeje meji. Vže je bilo videti iz daljave bakrene strehe poganskih templjev, ki so se blestele v žarkih zahajajočega solnea. Nekako tesno je bilo sv. Jožefu pri srei, ko je opazil, da je po solnčnem zahodu nastala gosta temá. „O da bi imeli vsaj kako baklo, s katero bi si svetili v temnej noči,“ vzdihnil je Jožef. In glej! zdajci se pripogne sveto Dete ter stegne ročici k zemlji, kakor bi nekaj zaželelo. Sv. Jožef pogleda

in vidi v travi poleg ceste nekaj svitlega; bila je bela lilija. Takój jo je utrgal in dal Jezuščku v roki. Ali glej čuda! v cvetličnem venčiču zablestí kelih, ki se je odseval na vse strani. Preko keliha je visela sv. hostija, in v njenej sredini je bilo videti rudeč križec, ki se je svetil kakor žareč ogenj. To prečudno žarečo baklo je podal Jezušček svojemu redniku sv. Jožefu, ki jo je vzprejel z veseljem in molčeč potoval dalje v Egiptovsko mesto. In v resnici bi se moral čuditi vsak in strmeti, ker ta luč nam predstavlja skrivnost óne angelske hrane, s katero Gospod hrani duše svojih vernikov. In ta podoba je bila božjemu Detetu v svetilo na njegovem begu v Egipt.

Srečno je pripotovala sv. družina do prvega egiptovskega mesta pred ajdovski tempelj. Na malikovalsko podobo je padla luč blesteče se lilije. V tem hipu je postala podoba iz belega mramorja črna kakor noč. To je videl duhoven malikovalec in milost božja je prešinila njegovo srce. Povzdignil je glas in dejal kakor v proroškem duhu: „Ti, o lilija, prideš, da zmagaš lotos!“ (Lotos je bila cvetica in podoba egiptovske malikovalske službe božje.) Malikovalski duhoven je nadaljeval: „Tujei! kdo ste in od kod pridete? Bog je z vami in njegova luč vam sveti!“ To rekši, zaklenil je vrata pri templji in se zamislil v globoka premišljevanja. Sv. družina je v tem otišla dalje. Pred hišo, v katerej je luč gorela, ugasnila je lilija v znamenje, da naj tukaj sv. Jožef prosi za prenočišče. To je tudi storil in bili so prijazno vzprejeti.

Lilijo je angel prenesel vrhu gore Golgote. — To vam je, otroci ljubi, legenda o treh lilijah sv. Jožefa. Spominajo naj vas na čisto srcé, ki je najdražji zaklad na zemlji, vir tolažbe in pravega zaupanja na Boga. Čista duša je zmaga malikovanja in nejevere — ter posebno zaupanje v presveti zakrament altarja.

Posl. Alojzij Vakaj.

Kmet in prorok.

Saljivec je šel po poti in videl kmeta, ki je splezal na bukev in sekal veliko vejo, na katerej je stal z obema nogama. Šaljivec reče kmetu: „Norec, kaj delaš? stopi na drugo vejo, ako ne, padla bodeta ti in veja.“ — „Bog me ne prevári! hodi ti po svojih potih,“ odgovori kmet. Komaj je otišel óni človek in kmet je padel z vejo vred na tla, ter dejal: „duše mi, óni človek je prorok!“ To rekši, hiti za njim, pokliče ga in mu reče: „Ti si prorok, ki vse veš, povej mi, kdaj bodem umrl?“ — „Takój, da le tretjič tvoj osel zariga,“ odgovori mu óni. Kmet naloži drva in začne na vso silo goniti osla proti dómu. Ko na poti osel zagleda družega osla — zaríga, a kmetič naglo odveže svoj pas, omotá ga oslu okolo gobea in nategne, kolikor najbolj more, rekoč: „Kaj, rjoveš! ali ti je bila kaka sila?“ Osel ne more oddihávati skozi nozdri, pade in se zaduší, a kmet razloži z njega drva, nese jih domóv, govoreč: „Treba ti ni bilo rigati; a jaz vidim raje, da pogineš ti, nego li jaz.“

(Po „Vuku Vrčeviču.“)

Listje in cvetje.

V domovino.

Tjã čez skalnato planino
Misël vsaka mi hiti,
Daleč v ljubo domovino
Srce moje hrepení.

Krasne so goré v tujini,
Dóli, vrti in vodé,
Ali slajše v domovini
V prsih mi igra sréc.

O zato le v domovino
Misël vsaka mi hiti,
Tjã čez skalnato planino
Srce moje hrepení.

Fr. Savinjski.

Nové knjige in listi.

* Ljudska knjižnica, ki je začela, kakor smo vže omenili, z novim letom izhajati v Mariboru, vrlo dobro napreduje. Išli so vže štiri snopiči, katerim vsebina je sledeča: 1. snopič: Mladi Ladis. Povest iz domačega življenja; po K. Landsteinerjevi „Der Grossbauer,“ poslovenil J. S. Gombarov. — 2. in 3. snopič obsezata povest: Zlata vas. Za slovensko ljudstvo poslovenil Fr. Malavašič. — 4. snopič: Kratke povesti za kratak čas. Zapisal J. S. Gombarov. — Ljudska knjižica izhaja v snopičih po dvakrat na mesec; vsak snopič obseza po štiri tiskane póle in velja s poštino vred 8 kr., brez poštine 6 kr. Za vse leto stoji „Ljudska knjižnica“ 1 gl. 70 kr. To je tako majhena cena, da bi se bilo le čuditi, ako bi ne imeli teh ličnih knjižic v vsakej hiši, kder znajo brati.

* Saljivi Slovenec. Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov. Nabral Ant. Brezovnik, učitelj. Natisnila in založila Kleinmayer in Bamberg v Ljubljani 1884, m. 8, 192 str. — To je naslov jako lične knjigi, ki je polna kratkočasnic, smešnic in družega enacega berila. Kdor se hoče smijati in biti dobre volje, naj si hitro naroči to knjižico, ki stane samó 60 kr., po pósti 65 kr. To je malo denarja, za toliko dobre volje, v katero ga pripravi rečena knjižica.

* Duhovni vodnik pri domači in očitni službi božji. Molitvenik za slovenske učence in učenke in sploh

za slovensko mladino. Sestavil duhovnik Lavantinske škofije. V Mariboru. Tiskal in založil Janez Leon. — Majhena in jako pripravna molitvena knjižica za učečo se šolsko mladino. Razven vseh potrebnih molitvic, pridejane so tudi cerkvene pesni za pobožne otroke. Kdor jo želi imeti, naj si jo naroči, ker je res jako pripravna. Menda se prodaja tudi v katol. bukvarni v Ljubljani.

Rebus.

(Priobčil Fr. Kalan.)

Uganite, kako se čitajo sledeča znamenja:

iiiiii

Prihodnji bode **A** .

Zahvala.

Velečastitemu gospodu Antonu Kuhlju, kaplanu v Vodichah izreka najpoplejšo zahvalo podpisano vodstvo, ker je blagovolil „Vrtec“ in še mnogo drugih koristnik knjig naše šolske knjižnici darovati.

Vodstvo dekliške šole v Repnjah.

P. n. gosp. naročnikom.

Poslali smo tudi še 3. število „Vrtca“ vsem našim starim gg. naročnikom, a prosimo je naj-ujjudnejše, da nam skoraj pošljejo naročnino, ali nam pa naj list vrnejo, da bomo znali, pri čem da smo. Kdor nam še le pozneje list vrne ter pravi, da ne bode lista vzprejemal, ta nas je oskodoval v materialnem oziru, a „Vrtec“ vže i tako težko izhaja, ker nam vedno primanjkuje denarja za nove podobe itd. Prosimo torej, naj se vsakdo podviza z naročnino, kdor želi, da mu tudi še dalje pošiljamo „Vrtec.“ Ako nam naši stari gg. naročniki ostanejo zvesti ter nam skoraj pošljejo naročnino, izdajali bodedo prvi mesec vsakega četrtletja po pol drugo pólo „Vrtca.“

Uredništvo „Vrtčev.“

Listnica. Gg. Ljub. Žalostine v M.: Vašega lesoreza ne moremo rabiti; tudi Vaši rebusi in druge drobnosti nam ne ugajajo, ker je vže v prejšnjih „Vrtčevih“ letnikih bilo mnogo enacih stvari. — M. G. v G.: Pesen „Na pokopališču“ je tako slaba, da je niti opiliti ni možno. — A. Š. na Z.: Pesen „Mrtiček“ ni za natis. — Darko na D.: Povest „Bratovska ljubezen“ ni, da bi se tiskala.

„Vrtec“ izhaja 1. dné vsacega meseca, in stoji za vse leto 2 gl. 60 kr.; za pol leta 1 gl. 30 kr. Napis: Uredništvo „Vrtčev.“ mestni trg, štev. 23 v Ljubljani (Laibach).

Izdatelj, založnik in urednik Ivan Tomšič. — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.